

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2018. gada 31. maijā
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2018/0190 (COD)**

9616/18
ADD 1

CULT 72
AUDIO 45
JAI 571
FREMP 88
INF 97
COPEN 175
DROIPEN 82
JUSTCIV 131
RELEX 497
CADREFIN 64
IA 163
CODEC 928

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Direktors *Jordi AYET PUIGARNAU* kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā

Saņemšanas datums: 2018. gada 30. maijs

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs *Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN* kungs

K-jas dok. Nr.: SWD(2018) 291 final

Temats: KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS
Pavaddokuments dokumentam – Priekšlikums regulai, ar ko izveido programmu "Tiesības un vērtības"
Priekšlikums regulai, ar ko izveido programmu "Tiesiskums"
Priekšlikums regulai, ar ko izveido programmu "Radošā Eiropa"

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2018) 291 *final*.

Pielikumā: SWD(2018) 291 *final*

Briseļē, **XXX**.
SWD(2018) 291

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums regulai, ar ko izveido programmu "Tiesības un vērtības"
Priekšlikums regulai, ar ko izveido programmu "Tiesiskums"
Priekšlikums regulai, ar ko izveido programmu "Radošā Eiropa"

{COM(2018) 383} - {COM(2018) 384} - {SWD(2018) 290}

Šis ietekmes novērtējums tika sagatavots ar mērķi analizēt iespējamu priekšlikumu par Eiropas kultūras, tiesību un vērtību programmu, kas ietver 2014.–2020. gada programmu „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība”, programmu "Eiropa pilsoņiem”, programmu “Radošā Eiropa” un programmu “Tiesiskums”. 2018. gada 2. maijā Eiropas Komisija pieņēma priekšlikumus daudzgadu finanšu shēmai (DFS) 2021.–2027. gadam. Komisija nolēma par labu atsevišķai programmai “Radošā Eiropa” un par Tiesiskuma, tiesību un vērtības fonda ar tam pakārtotām divām finansēšanas programmām izveidi: programmu “Tiesiskums” un programmu “Tiesības un vērtības”. Ietekmes novērtējums joprojām ir spēkā visu šo iniciatīvu pamatošanai. Saskaņā ar šiem priekšlikumiem šajā laikposmā programmu “Tiesiskums” un “Tiesības un vērtības” budžets būs 947 miljoni euro, savukārt programmas “Radošā Eiropa” budžets būs 1850 miljoni euro.

Šis ietekmes novērtējums tika sagatavots, lai atbalstītu turpmāko finansēšanas programmu sagatavošanu attiecībā uz vērtībām, tiesībām, tiesiskumu, kultūru, plašsaziņas līdzekļiem un iedzīvotāju līdzdalību. Tajā analizēta iespēja ES budžetā izveidot ES vērtību satvaru, apvienojot četras pašreizējās finansējuma programmas, t. i., “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība”, “Eiropa pilsoņiem”, “Radošā Eiropa” un “Tiesiskums”, kā arī divas prerogatīvās sadaļas. Mērķis ir vienkāršot un racionalizēt finansējumu, attīstīt sinerģiju starp pašreizējām programmām, nodrošināt skaidru uzsvāru uz Eiropas pievienoto vērtību un sasniegt finansējuma kritisko masu, lai veicinātu un aizsargātu ES kopīgās vērtības un sniegtu taustāmus rezultātus ES pilsoņiem.

Ietekmes novērtējuma analīzes pamatā ir tas, ka Eiropas Savienības pamatā ir vērtību kopiena, kas ir kopīga visiem tās iedzīvotājiem un sakņojas Eiropas vēsturē, demokrātijas principos un identitātē. Šīs vērtības ir noteiktas ES Līgumā un ES Pamattiesību hartā, un tās ietver jo īpaši nediskrimināciju un vienlīdzību, cīņu pret rasismu, iecietību, tiesiskumu un tiesu iestāžu neatkarību. Tās ietver arī kultūras daudzveidību, vārda brīvību, tostarp plašsaziņas līdzekļu brīvību, plurālismu, iedzīvotāju līdzdalību un māksliniecisko brīvību. Mūsu radītie darbi veido mūsu kopīgo kultūras mantojumu, kultūru un valodu daudzveidību, kā arī atspoguļo mākslas un radošās brīvības nozīmi Eiropā. Turklāt šie darbi ir svarīgs ieguldījums cīņā pret visa veida diskrimināciju, tostarp rasismu un ksenofobiju, un ir ES projekta un ES identitātes pamatā. Lai varētu īstenot šo iekļaujošo lomu Eiropas sabiedrībai kopumā, kultūras un radošajām nozarēm jābūt stabilām un konkurētspējīgām; mākslinieciskā jaunrade un kultūras saturs ir jāizplata Eiropā un ārpus tās robežām.

Ir dažas problēmas, kas ir kopīgas ietekmes novērtējumā analizētajām politikas jomām:

- mūsu tiekšanos izveidot spēcīgu iekšējo tirgu, taču vienlaikus arī kopienu, kuras pamatā ir kopīga kultūras saikne, kopīgas vērtības, tiesības, vēstures un kultūras mantojums, un cilvēku iesaistīšanos kavē tendence vairāk uzmanības pievērst atšķirībām, nevis mūs vienojošajiem elementiem. Populistu, ekstrēmistu un nacionālistu kustības apdraud ideju par atvērtām, iekļaujošām, saskanīgām un demokrātiskām sabiedrībām apstākļos, kur iesaistīšanās citās kultūrās un uz izglītību balstītas spējas ļauj nodrošināt stabilāku sadzīvošanu.
- Esošo ES finansēšanas programmu, kas vērstas uz vērtībām, tiesībām, pilsonību, kultūru un plašsaziņas līdzekļiem, sadrumstalotība un ierobežotie līdzekļi ierobežo ES spēju reaģēt uz veciem un jauniem izaicinājumiem. Tas ir jo īpaši aktuāli digitālās pārveides kontekstā, kuras rezultātā ASV tirgus dalībnieki ir radījuši vēl lielāku konkurenci Eiropas audiovizuālo un kultūras pakalpojumu tirgos, un tam ir reāla negatīva ietekme uz Eiropas kultūras daudzveidību.

Ja uzticēšanās Eiropas iestādēm un vērtībām tiktu iedragāta, šo divkāršo problēmu nerisināšanas sekas varētu būt ļoti smagas. Mūsu demokrātijas kvalitāte tiktu vājināta, un jau tagad ir satraucoši signāli, piemēram, ņemot vērā to, ka pašlaik tikai puse no jaunajiem eiropiešiem uzskata demokrātiju par labāko valdības veidu. Tiesīsaistes tīklu ļaunprātīga izmantošana var pastiprināt diskrimināciju, un

vienlaikus iedzīvotāji mazāk pārliecināti izmanto savas tiesības. Ņemot vērā plašsaziņas līdzekļu brīvības un plurālisma rādītājus, kuri pasliktinās, sabiedrības viedoklis varētu kļūt arvien noslēgtāks un aprobežoties ar valsts plašsaziņas līdzekļu un kultūras “burbuļiem”. Tas arī negatīvi ietekmētu Eiropas kultūras identitātes apziņas veidošanos. Eiropas tēls pasaules arēnā tiktu vājināts, kamēr citi pasaules mēroga tirgus dalībnieki pastiprina savu “maigo” varu, izmantojot kultūru.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tika analizēti trīs galvenie scenāriji:

- *status quo* attiecībā uz četrus finansēšanas programmu saglabāšanu.
- Otrajā scenārijā ierosināts veidot sinerģiju starp esošajām programmām un apvienot tās, izveidojot vienotu politisku ES vērtību kontekstu, kam pakārtotās divas finansēšanas programmas: Eiropas Kultūras, tiesību un vērtību programma un programma “Tiesiskums”.
- Trešais scenārijs paredzētu vienas finansēšanas programmas izveidi, kas attiektos uz visām četrām iepriekš uzskaitītajām programmām.

Trešais scenārijs par vienu finansēšanas programmu tika noraidīts ar juridisko pamatu saistītu iemeslu dēļ. Tomēr ņemot vērā Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu un Dānijas nostāju atbilstoši 21. un 22. protokolam, kas pievienoti Līgumiem, nepieciešams saglabāt programmu “Tiesiskums” kā atsevišķu instrumentu, lai arī tā jāpieņem saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru.

Atziņas, kas gūtas, īstenojot programmas “Radošā Eiropa”, “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” un “Eiropa pilsoņiem”, tika apvienotas ietekmes novērtējumā, lai ierosinātu jaunu struktūru un izpētītu īstenošanas mehānismus, kuri ļautu veicināt ES vērtības un kultūru, vienlaikus sasniedzot nākamajā daudzgadu finanšu shēmā noteiktos mērķus attiecībā uz efektivitāti, elastību, sinerģiju un vienkāršošanu. Vidusposma izvērtējuma rezultāti ir pienācīgi ņemti vērā. Visas izvērtētas programmas uzrādīja skaidru pievienoto vērtību. Tomēr analīze parādīja, ka pastāv iespējas uzlabojumiem, salīdzinot ar pašreizējo situāciju saistībā ar četrām finansēšanas programmām.

Tādēļ kā alternatīvu pašreizējai situācijai un pamatscenārijam ir ierosināts veidot sinerģiju starp esošajām programmām un prerogatīvajām sadaļām, apvienojot tās vienotā politisku ES vērtību kontekstā, kam pakārtotās divas finansēšanas programmas: Eiropas Kultūras, tiesību un vērtību programma un programma “Tiesiskums”. Šīs jaunās struktūras mērķi ir: attīstīt sinerģiju starp politikas jomām, kurās ir kopīgs pamats darbībām, vienlaikus ievērojot to īpašās iezīmes; samazināt pārklāšanos un sadrumstalotību; nodrošināt elastīgumu līdzekļu piešķiršanā, vienlaikus nodrošinot noteiktu paredzamības pakāpi attiecībā uz finansējumu, kas paredzēts katrai politikas jomai; veicināt starpnozaru un inovatīvas darbības un nodrošināt līdzekļu kritisko masu, lai veicinātu vērtības, ņemot vērā arī vajadzības katrā politikas jomā. Ar jauno klasteru sistēmu būs iespējams turpināt izmantot pašreizējās programmas potenciālu, lai sekmētu ES vērtības un palielinātu ES pievienoto vērtību. Šajā modelī ir būtiski pilnībā izmantot mijiedarbību starp kultūras daudzveidību, vēsturisko atmiņu un radošās nozares potenciālu, no vienas puses, un tādiem principiem kā tiesiskums, tiesības, vienlīdzība un nediskriminācija, no otras puses. Pilsonības kopsaucējs padarīs to iespējamu.

Sagaidāms, ka kopējā iniciatīva palielinās ES potenciālu veicināt un aizsargāt vērtības, attīstot sinerģiju starp pašreizējām finansēšanas programmām. Tomēr ierosinātā programma atzīst un saglabā atsevišķo politikas virzienu īpašās iezīmes, tostarp izstrādājot konkrētus mērķus un sadaļas. Eiropas tiesību, kultūras un vērtību programmas struktūra paredz tiešu vienkāršošanu, pārejot no četrām pašreizējām finansēšanas programmām uz divām finansēšanas programmām nākotnē. Ne ierosinātā regulējuma dažādās sadaļas, ne prioritātes katras sadaļas ietvaros nav sakārtotas prioritārā kārtībā, bet programmas uzbūve veicina elastību.

2018. gada 20. aprīlī Regulējuma kontroles padome sniedza labvēlīgu atzinumu par pievienoto ietekmes novērtējumu. Padome iekļāva ieteikumu ziņojuma turpmākai uzlabošanai, daži pamataspekti ir, piemēram, pilnībā izmantot izvērtējuma konstatējumus, labāk formulēt turpmākās prioritātes un izskaidrot ietekmi, kas sagaidāma no izmaiņām īstenošanas mehānismos. Šie aspekti tika uzsvērti Ietekmes novērtējuma galīgajā versijā.

Komisija nolēma par labu atsevišķai programmai “Radošā Eiropa” un par Tiesiskuma, tiesību un vērtību fonda ar divām finansēšanas programmām izveidi: programmu “Tiesiskums” un programmu “Tiesības un vērtības”. Ietekmes novērtējums joprojām ir spēkā visu šo iniciatīvu pamatošanai. Šis lēmums ir atspoguļots priekšlikumu paketē par finanšu shēmu laikposmam pēc 2020. gada finanšu shēmas beigām, ko Komisija iesniedza 2018. gada 2. maijā.